

Ezechiël 17

1 Het woord van de HEERE kwam tot mij:

2 Mensenkind, geef een raadsel op en leg een gelijkenis voor aan het huis van Israël,

3 en zeg: Zo zegt de Heere HEERE: De grote arend met grote vleugels, lange vlerken, vol veren, en die veel kleuren had, kwam naar de Libanon en nam de kruin van een ceder mee.

4 Hij plukte de top met zijn uitlopers af, hij bracht hem in een land van kooplieden, en zette hem in een stad van handelaars.

5 Hij nam van het zaaigoed van het land en legde het in een zaaiveld. Hij nam het mee naar een plaats waar veel water was, als een wilg plantte hij het.

6 Toen kwam het op en het werd een wijnstok, breed uitgroeiend, laag van stam, zodat zijn takken naar de arend gericht zouden zijn, terwijl zijn wortels onder hem bleven. Zo werd hij een wijnstok. Hij kreeg ranken en liet twijgen uitlopen.

7 Maar er was een andere grote arend, met grote vleugels en vol veren. En zie, deze wijnstok richtte zijn wortels naar hem, en zijn takken liet hij naar hem uitlopen, opdat de arend hem bevochtigen zou en niet het perk waarin hij geplant was.

8 Hij was geplant in een goed veld, bij veel water, om takken te vormen en vrucht te dragen, om een prachtige wijnstok te worden.

9 Zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Zal hij gedijen? Zal hij niet zijn wortels uitrukken en zijn vruchten afplukken, zodat hij verdort? Hij zal met alle bladeren die aan hem ontspruiten, verdorren, en er is geen grote arm en geen talrijk volk nodig om hem van zijn wortels los te maken.

10 En zie, zal hij, als hij geplant is, gedijen? Zal hij niet zeker verdorren wanneer de oostenwind hem aanraakt? Op het perk waar hij ontsproten is, zal hij verdorren!

11 Het woord van de HEERE kwam tot mij:

12 Zeg toch tegen dat opstandige huis: Weet u niet wat deze dingen betekenen? Zeg: Zie, de koning van Babel is naar Jeruzalem gekomen; hij nam zijn koning en zijn vorsten gevangen en bracht hen bij zich in Babel.

13 Vervolgens nam hij iemand uit het koninklijk nageslacht, sloot met hem een verbond en liet hem een eed zweren. De machthebbers van het land nam hij weg,

14 zodat het een onbeduidend koninkrijk werd, dat zich niet kon verheffen, maar zijn verbond in acht nam om te kunnen blijven bestaan.

15 Maar hij kwam in opstand tegen hem door zijn gezanten naar Egypte te sturen, opdat men hem paarden en veel volk zou geven. Zou hij erin slagen? Zou hij ontkomen die zulke dingen doet? Zou hij een verbond verbreken en ontkomen?

16 Zo waar Ik leef, spreekt de Heere HEERE, voorwaar, in de woonplaats van de koning die hem koning gemaakt heeft, wiens eed hij verachtte en wiens verbond hij verbrak, bij hem, midden in Babel, zal hij sterven!

17 En de farao zal met een groot leger en een grote verzamelde gemeenschap in de strijd niets kunnen uitrichten, als men een belegeringsdam zal opwerpen en een schans zal bouwen om vele levens uit te roeien.

18 Hij heeft de eed veracht door het verbond te verbreken, en zie, hij had zijn hand erop gegeven! Nu hij dit alles gedaan heeft, zal hij niet ontkomen.

19 Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Zo waar Ik leef, voorwaar, Ik zal Mijn eed die hij veracht heeft en Mijn verbond dat hij verbroken heeft, op zijn hoofd doen neerkomen!

20 Ik zal Mijn net over hem uitspreiden, zodat hij in Mijn vangnet gevangen raakt. Ik zal hem naar Babel brengen en daar met hem een rechtszaak voeren over zijn trouwbreuk, die hij tegenover Mij gepleegd heeft.

21 En allen die onder al zijn troepen gevlucht zijn, zullen door het zwaard vallen en de overgeblevenen zullen naar alle windstreken verspreid worden. Dan zult u weten dat Ík, de HEERE, gesproken heb.

22 Zo zegt de Heere HEERE: Ík zal Zelf een deel van de kruin van de hoge ceder nemen en in de grond zetten. Van de top met zijn jonge loten zal Ik een breekbaar twijgje afplukken en Ik zal dat Zelf op een hoge en verheven berg planten.

23 Op de hoge berg van Israël zal Ik het planten. Het zal takken dragen, vruchten vormen en een machtige ceder worden, zodat daaronder allerlei soorten vogels zullen wonen: in de schaduw van zijn takken zullen ze wonen.

24 Dan zullen alle bomen van het veld weten dat Ík, de HEERE, de boom die hoog van stam is, vernederd heb. De boom die laag van stam is, heb Ik verheven, de jonge boom doen verdorren en de verdorde boom heb Ik doen uitlopen. Ík, de HEERE, heb gesproken en zal het doen.

God geeft een raadsel op.

Ditmaal komt God tot Zijn volk met een raadsel. Ezechiël 17:1,2 *Het woord van de HEERE kwam tot mij: Mensenkind, geef een raadsel op en leg een gelijkenis voor aan het huis van Israël.* Dit is nieuw. Opnieuw valt de grote variëteit op in de manier waarop de HEERE Zich tot Zijn volk richt. We hebben al een *maquette* gezien van *Jeruzalem* en een profeet Ezechiël die een mimespel als *zogenaamde balling* opvoert in en buiten zijn eigen huis in Babel. Later sprak de HEERE via de profeet door *visioenen*. De *metafoor van het huwelijk* kwam voorbij en ditmaal spreekt de HEERE in *raadsels*. ‘Verandering van spijs doet eten’, zeggen we opnieuw. De bedoeling is niet onduidelijk. Het raadsel is zo geformuleerd dat men moeite moet doen om achter de betekenis te komen. Ezechiël 17:3 Raadsel: *Zo zegt de Heere HEERE: De grote arend met grote vleugels, lange vlerken, vol veren, en die veel kleuren had, kwam naar de Libanon en nam de kruin van een ceder mee.* Mensen worden aan het denken gezet. Bewust of onbewust gaan ze er mee aan de gang. Het raadsel gaat over ‘twee adelaars die een wijnstok planten.’ Wat zou de HEERE bedoelen met dat takje uit de hoge ceder van de Libanon en wie is die adelaar? De koopmansstad is dat Babel of zou dat ..... ? Op die manier komt de HEERE ongemerkt binnen in de hoofden van de mensen. Ze worden nieuwsgierig naar het antwoord van de profeet. Want daar gaan ze waarschijnlijk wel van uit dat de oplossing van het raadsel op een gegeven moment ook wel voor de dag zal komen. We schetsten de reactie van een positieve Israëliet. Iemand die zich laat verrassen. Maar het mag duidelijk zijn dat lang niet elke Israëliet gecharmeerd is van raadsels. Sommigen willen zich hierover niet het hoofd breken. En dan op de markt komen of op een verjaardag en weer heel andere oplossingen aan de hand gedaan krijgen. Op veel mensen in Babel hebben raadsels een negatief effect. ‘Hij ook altijd met zijn raadsels’, dat verwijt kreeg Ezechiël vaak te horen. Zo vaak dat hij het opgenomen heeft in zijn boek. Ezechiël 20:49 *Ik zei: Ach, Heere HEERE, zij zeggen toch al van mij: Is hij niet iemand die in raadselen spreekt?* Het is ook niet gauw goed. Spreek je altijd in dezelfde toonhoogte dan zeggen ze ‘dat het gaat vervelen.’ Varieer je op een bepaald thema dan zegt men dat het niet te volgen is. ‘Doe je een hond goed, dan blaft hij’, zegt het spreekwoord en dat heeft de HEERE ook ervaren vermoedelijk. De HEERE deed Zijn best om iedereen te bereiken. Op zich is de Israëliet van die tijd wel een beetje te begrijpen, want het is niet direct een gemakkelijk raadsel. Zo gaf de Libanon hoofdbreken, maar ja daar stonden in die tijd wel 30 m. hoge

ceders. In onze tijd zie je ze daar nauwelijks. Heb je een oplossing dan is het de vraag of het juist is. Wij kunnen ons in de handen knijpen dat we raadsel en oplossing in eenzelfde hoofdstuk hebben. Anders had het er ook voor ons verstaan van de tekst minder goed uitgezien. Hoe dan ook: 'De een is in voor een recht-toe-recht-aan boodschap, terwijl de ander de oren spitst als het in het kader van een raadsel wordt gebracht of als metafoor.'

Mensenkind, geef een raadsel op en leg een gelijkenis voor aan het huis van Israël.

Het twijgje uit de kruin van de hoge ceder.

Wij hebben de oplossing van het raadsel. Daarmee zijn we in het voordeel vergeleken met de ballingen in Babel die het eerst alleen met een raadsel moesten doen. Met de oplossing in het achterhoofd weten we dat we niet teveel aandacht moeten geven aan de Libanon. De reden dat dat land genoemd wordt is dat er inderdaad hoge ceders groeien. Om die bomen gaat het. Zij staan zoals zo vaak in de Bijbel symbool voor de koningen van deze aarde. Zelfs wij kennen in ons land de uitdrukking: 'Hoge bomen vangen veel wind'. We doelen dan op mensen die politieke of andere verantwoordelijkheid dragen. Het is niet altijd een benijdenswaardige positie. Die mensen krijgen veel kritiek. Zo is *de boom* vanouds het symbool voor mensen die gezag dragen en hoog op de maatschappelijke ladder staan. Bij de koningen heeft de Bijbel – en ook wij – het niet toevallig over een *stamboom*. Als God naar de komst van de Messias verwijst in het boek Jesaja drukt de HEERE dat uit met het beeld van *de omgehouden tronk* en *het rijsje*. De omgehouden tronk staat voor de dynastie van koning David die is geveld als een boom inderdaad. Alleen een afgehouden stronk treft men nog. Maar uit die stronk zal een twijgje groeien. Dat twijgje verbeeldt de komst van een nieuwe koning – na eeuwen – uit hetzelfde huis van David. Jesaja 11:1 *Want er zal een Twijgje opgroeien uit de afgehouden stronk van Isai, en een Loot uit zijn wortels zal vrucht voortbrengen*. Het takje uit de top van de ceder is dus een koninklijke loot aan het einde van de dynastie. Gedoeld wordt op koning Zedekia, de laatste koning van Israël en Jeruzalem. Hij heette feitelijk Mattanja, en was de oom van koning Jechonja, die weggevoerd werd in 597 v Chr. Mattanja was inderdaad de broer van Jojakim, de vader van Jechonia, de zoon van koning Josia. Koning Nebukadnezar wist blijkbaar al gauw dat Jechonia niet geschikt was en verving hem door Mattanja die hij Zedekia noemde. Nebukadnezar probeerde echt zijn stempel op Zedekia te zetten niet alleen door hem een andere naam te geven, maar ook door hem via een verbond aan zich te binden. Koning Zedekia

verplichtte zichzelf met zijn eed tot loyaliteit aan koning Nebukadnezar. Het is vooral koning Zedekia waar de HEERE zijn gram bij haalt. God neemt hem ernstig kwalijk dat hij de eed – die hij dus klaarblijkelijk gezworen heeft op de Naam van de HEERE – later verbrak. 2 Kronieken 36:13 *Bovendien kwam hij in opstand tegen koning Nebukadnezar, die hem een eed had laten afleggen bij God. Hij was halsstarrig, en verstokte zijn hart, zodat hij zich niet bekeerde tot de HEERE, de God van Israël.* God is zo boos op koning Zedekia geworden dat Hij de lijn van het koningschap – naar de Messias toe – liet lopen langs zijn voorganger Jechonia. Zedekia komt in het hele verhaal van het geslachtsregister van de Heere Jezus Christus niet meer voor. Mattheus 1:11,12 *Josia verwekte Jechonia en zijn broers, ten tijde van de Babylonische ballingschap. Na de Babylonische ballingschap verwekte Jechonia Sealthiël, Sealthiël verwekte Zerubbabel enz.* Koning Jechonia kreeg na 12 maand gevangenis in Babel gratie van Nebukadnezar en mocht vanaf dat moment aan zijn tafel eten. 2 Koningen 25:29

De grote arend met grote vleugels, (..) kwam naar de Libanon en nam de kruin van een ceder mee.

Het was klein – Juda en Jeruzalem – maar het had op zich kunnen floreren.

Terug naar het raadsel. De adelaar bevindt zich op de kruin van de ceder. Wie is de adelaar? De koning van de dieren is de leeuw. De koning van de vogels is de adelaar en van de bomen is het de ceder. De adelaar is koning Nebukadnezar. Hij is de machthebber aan wie het koningschap van Jeruzalem ondergeschikt is. Hij kon hen maken en breken, bij wijze van spreken. Dat laatste zeggen we omdat God er ook nog is, de koning der koningen en de HEERE der heren. Maar God laat Nebukadnezar begaan. Hij zet Jechonia af en benoemt Zedekia in zijn plaats. Ezechiël 17:4 *Hij plukte de top met zijn uitlopers af, hij bracht hem in een land van kooplieden, en zette hem in een stad van handelaars.* De Chaldeeën staan bekend als kooplieden, maar we moeten hier – bij de stad van handelaars – toch echt aan Jeruzalem denken. Het volk Israël is wel een volk van herders en boeren, maar hier gaat het om een stad. De stad Jeruzalem die zich aan een belangrijke handelsroute bevindt tussen Noord en Zuid. Jeruzalem is echt een stad waar de vrouwen in de laatste mode verschijnen. Jesaja 3:16-24 Een koopmansstad. Hoe beroerd het er later ook uitzag, nog niet zolang geleden was het een stad die zich baadde in grote weelde. Het lijkt er op dat Nebukadnezar de stad een flinke klap wilde toebrengen met de ballingschap van 597 v Chr. maar het niet wilde vernietigen. De koning van Babel nam niet alleen de koning Jechonia (ook wel Jojachin genoemd) met zich mee maar daarnaast feitelijk de hele bovenlaag van de bevolking. Hoge militairen en vakmensen die het leger van wapens voorzagen, ze moesten allemaal het veld ruimen. Het was de grootste wegvoering. Het ging om tienduizenden mensen. 2 Koningen 24:12-14 *Toen ging*

Jojachin, de koning van Juda, de stad uit naar de koning van Babel, hij, zijn moeder, zijn dienaren, zijn vorsten en zijn hovelingen. De koning van Babel nam hem gevangen in het achtste jaar van zijn regering. En hij voerde vandaar alle schatten van het huis van de HEERE weg, en ook de schatten van het huis van de koning. Hij haalde alle gouden voorwerpen weg die Salomo, de koning van Israël, in de tempel van de HEERE gemaakt had, zoals de HEERE gesproken had. Hij voerde heel Jeruzalem in ballingschap: al de vorsten, alle strijdbare helden, tienduizend gevangenen, en alle ambachtslieden en smeden. Niemand werd overgelaten behalve de arme bevolking van het land. Nebukadnezar decimeerde Jeruzalem, maar stelde wel een nieuwe koning aan Zedekia en verplichtte die aan zichzelf door een verbond. Het had goed kunnen gaan. Weliswaar klein en beperkt met stad en ommeland en afhankelijk van het grote Babel, maar het had kunnen floreren als we goed luisteren naar het raadsel. Ezechiël 17:5,6 Hij nam van het zaaigoed van het land en legde het in een zaaiveld. Hij nam het mee naar een plaats waar veel water was, als een wilg plantte hij het. Toen kwam het op en het werd een wijnstok, breed uitgroeiend, laag van stam, zodat zijn takken naar de arend gericht zouden zijn, terwijl zijn wortels onder hem bleven. Zo werd hij een wijnstok. Hij kreeg ranken en liet twijgen uitlopen. Behalve een nieuwe koning gaf de koning aan Jeruzalem en Juda vermoedelijk ook de gelegenheid om tot bloei te komen. In het raadsel is niet voor niets sprake van de wijnstok – symbool voor Israël – die tot bloei kwam en vruchten droeg. Verderop wordt deze indruk nog versterkt. Ezechiël 17:8 Hij was geplant in een goed veld, bij veel water, om takken te vormen en vrucht te dragen, om een prachtige wijnstok te worden. Het is niet onze bedoeling om Nebukadnezar in een gunstig daglicht te stellen. Vermoedelijk is hij helemaal niet bezig met de toekomst van Israël, maar weet hij dat wanneer een volk wordt onderdrukt het zich zal verzetten. Hij hoopte op de gunstige uitkomst van de regel ‘wie goed doet goed ontmoet’. In plaats daarvan leerde hij een nieuw gezegde: ‘Ondank is ’s wereld loon’. Hij dacht dat hij het goed vooral elkaar had met Zedekia en Juda en Jeruzalem, maar het tegendeel bleek waar.

De vlag van Libanon met de ceder.

Koning Zedekia zoekt hulp bij Egypte.

Of het de aanleiding was van het beleg voor Jeruzalem in 588 v Chr. of het gevolg is niet helemaal zeker, maar er was behalve Nebukadnezar nog een wereldmacht waar koning Zedekia van Jeruzalem een afspraak mee maakte. Dat bleek halverwege de belegering van Jeruzalem toen Nebukadnezar wegtrok met zijn leger in zuidelijke richting. Hij deed dat om een aanval vanuit Egypte af te slaan. Vermoedelijk was die afspraak er al wat langer omdat in het raadsel sprake is van een situatie waarin Jeruzalem en Juda zich helemaal keren naar Egypte. Ze onttrekken zich feitelijk van Babel om zich volledig toe te

vertrouwen aan hun zuiderburen. Ezechiël 17:7 *Maar er was een andere grote arend, met grote vleugels en vol veren. En zie, deze wijnstok richtte zijn wortels naar hem, en zijn takken liet hij naar hem uitlopen, opdat de arend hem bevochtigen zou en niet het perk waarin hij geplant was.* In het raadsel klinkt de verbazing door. Waarom keerde Zedekia zich naar Egypte? Hoe haalt hij het in zijn hoofd? Als een mens zijn geloof in God verliest, lijkt hij ook zijn politieke inzicht te verliezen. Het had best aardig kunnen worden. Klein maar fijn in Juda. Maar het draaide uit op een complete ramp en dat alleen maar omdat die koning Zedekia zo onhandig was om de eed die hij had afgelegd te breken en zijn heil elders te zoeken. Ezechiël 17:8 *Hij was geplant in een goed veld, bij veel water, om takken te vormen en vrucht te dragen, om een prachtige wijnstok te worden.* In het raadsel klinkt ook nog de vraag of het hem zal lukken. De vraag stellen is haar beantwoorden. Natuurlijk niet. De vraag blijkt retorisch. Wat een domme zet van Zedekia. Hij gaat er aan. Nebukadnezar gaat dit niet accepteren natuurlijk. En hij hoeft niet eens in volle sterkte op Jeruzalem af te komen. Ezechiël 17:9,10 *Zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Zal hij gedijen? Zal hij niet zijn wortels uitrukken en zijn vruchten afplukken, zodat hij verdort? Hij zal met alle bladeren die aan hem ontspruiten, verdorren, en er is geen grote arm en geen talrijk volk nodig om hem van zijn wortels los te maken.* Behalve op andere goden vertrouwde Zedekia ook op andere machten. Vertrouwen op een machthebber zoals de koning van Egypte, dat zou hem geen windeieren leggen, dacht hij. Wie de politieke situatie van het kleine Juda en Jeruzalem kent van na 610 v Chr. – toen koning Josia werd gedood – kan weten dat Jeruzalem daarna driemaal belegerd is door Nebukadnezar. Driemaal hebben ze het onderspit gedolven. Zou het nu anders lopen? Natuurlijk niet. Het ging helemaal fout. Dit zal Zedekia vermoedelijk niet verwacht hebben. En toch; Het ging niet vooral mis toen Jeruzalem belegerd werd, het was daarvoor al armoe troef. Ezechiël 17:10 *En zie, zal hij, als hij geplant is, gedijen? Zal hij niet zeker verdorren wanneer de oostenwind hem aanraakt? Op het perk waar hij ontsproten is, zal hij verdorren!* Maar goed in 587 v Chr. ging het inderdaad helemaal mis. Jeruzalem was ongeveer een jaar een belegerde stad. Er kon niemand in of uit. Nebukadnezar wilde blijkbaar geen confrontatie met Egypte terwijl hij bezig was Jeruzalem te veroveren. Om die reden trok hij weg bij de stad en ging over tot de aanval. De aanval is immers de beste verdediging. Koning Necho van Egypte die optrok om Jeruzalem te ontzetten, kon geen vuist maken. Volgens het verhaal droop hij af en zochten zijn soldaten een veilig heenkomen. Het duurde niet zo lang of daar lag het leger van Babel weer voor de poorten van de stad Jeruzalem. De soldaten groepeerden zich om de hele stad. Men zat ingesloten. Er was geen ontkomen aan. Misschien waren er eerder smokkelroutes voor mensen en voedsel, maar die werden successievelijk afgesneden.

Zal hij niet zeker verdorren wanneer de oostenwind hem aanraakt?

Koning Zedekia had het verbond met Babel verbroken.

Bij de uitleg van het raadsel wordt een tip van de sluier opgelicht, zodat we weten waar we het over hebben. Hier volgt de oplossing van het raadsel. Ezechiël 17:11,12 *Het woord van de HEERE kwam tot mij: Zeg toch tegen dat opstandige huis: Weet u niet wat deze dingen betekenen? Zeg: Zie, de koning van Babel is naar Jeruzalem gekomen; hij nam zijn koning en zijn vorsten gevangen en bracht hen bij zich in Babel.* Zedekia moet grote verwachtingen gekoesterd hebben bij zijn verbond met Egypte. Hij zou man en paard krijgen, versterking van de troepen. God vraagt cynisch of hij kans van slagen heeft? Natuurlijk niet, want hij heeft de eed geschonden die hij aan de koning van Babel had gezworen. Hij had God, de God van Israël betrokken bij zijn gelofte. 'Zo waar de HEERE de God van Israel leeft, ik zal mijn verbond met u houden', of woorden van gelijke strekking had hij tegen Nebukadnezar gezegd. Nu blijkt maar weer eens hoe serieus God ons jawoord neemt. 2 Korintiërs 1. Als wij ja zeggen – ook al is het tegen iemand die helemaal niet in God gelooft – moeten we toch doen wat we beloven. Zo is onze God. Dat verwacht Hij ook van Zijn mensen. Anders hebben we een groot probleem. Niet alleen met die niet-gelovige die verhaal komt halen, maar misschien nog wel een groter probleem met onze eigen God. Ezechiël 17:15 *Maar hij kwam in opstand tegen hem door zijn gezanten naar Egypte te sturen, opdat men hem paarden en veel volk zou geven. Zou hij erin slagen? Zou hij ontkomen die zulke dingen doet? Zou hij een verbond verbreken en ontkomen?* Op Zijn beurt gaat de HEERE de God van Israël nu ook onder ede een gelofte afleggen en dat is dat Hij er persoonlijk voor zal zorgen dat koning Zedekia wordt opgepakt en in het land en de stad van de vijand, Babel zal sterven. Ezechiël 17:16 *Zo waar ik leef, spreekt de Heere HEERE, voorwaar, in de woonplaats van de koning die hem koning gemaakt heeft, wiens eed hij verachtte en wiens verbond hij verbrak, bij hem, midden in Babel, zal hij sterven!* De farao wordt ergens anders in Ezechiël 29;6,7 vergeleken met een rietstaf waar iemand op steunt. Maar in plaats overeind gehouden te worden, steekt die rietstaf dwars door de hand en laat de persoon die hulp zocht vallen als een baksteen. Misschien had koning Zedekia nog enige verwachting van de farao. Hij zal wel kans gezien hebben – toen Jeruzalem belegerd werd – in het geheim mensen naar Egypte te sturen met het verzoek om hulp. Die hulp was hard nodig, want Nebukadnezar hield niet alleen de stad bezet maar wierp belegeringswallen op en schansen. Langzaam maar zeker kreeg de koning Jeruzalem in zijn macht. Er leek geen redden meer aan. Wellicht kon Egypte met zijn leger nog iets uitrichten de stad ontzetten. Maar dat bleek ijdele hoop. Egypte was zijn eigen grenzen nog niet over of ze zagen een onoverwinnelijke macht optrekken. Ze werden uit elkaar gejaagd als duiven op het plein met fietsers. Ezechiël 17:17 *En de farao zal met een groot leger en een grote verzamelde gemeenschap in de strijd niets kunnen uitrichten, als men een belegeringsdam zal opwerpen en een schans zal bouwen om vele levens uit te roeien.*

Als men een belegeringsdam zal opwerpen en een schans zal bouwen om vele levens uit te roeien.

De politieke en de godsdienstige kant van het verhaal.

Aan de ene kant wordt de val van Jeruzalem en de gevangenneming van haar koning beschreven in *politieke termen*. Men voelt dat het om machtsverhoudingen gaat en om de aanwezigheid of het gebrek aan politiek inzicht. Het lijkt iets te zijn tussen de farao van Egypte en de koning van Babel die beiden het Midden Oosten willen domineren. Aan de macht is Babel. De uitdager is Egypte. Van deze situatie maakt de koning van Jeruzalem slim gebruik. Hij wil de ene macht tegen de andere uitspelen. De farao wil graag een overeenkomst met Jeruzalem sluiten. Het geeft de nodige onrust in de politieke machtsverhoudingen in het Midden Oosten. Wie weet valt de macht naar hem toe. Maar hij heeft zich misrekend. Babel is oppermachtig. Jeruzalem moet zwaar boeten voor zijn disloyaliteit. De stad wordt twee jaar achtereen belegerd. Met dus die korte tussenstop, toen men moest afrekenen met de farao. Daarna werd de nekschroef rondom Jeruzalem nog verder aangedraaid. Totdat men – gedwongen door de honger en de pest en een totaal gebrek aan wapentuig en soldaten – met lede ogen moest aanzien dat de stad werd ingenomen. De koning Zedekia dacht veilig weg te kunnen komen – hij vluchtte via de achtertuin – maar werd achterhaald. In Ribla werd hij terecht gesteld. Zijn zonen werden voor zijn ogen gedood. Hem werden de ogen daarna uitgestoken. Daarop werd hij naar Babel gebracht. Daar is hij uiteindelijk in de gevangenis overleden. Tot zover de zichtbare politieke kant van het verhaal. Maar er is ook een onzichtbare zijde, die van God. De HEERE God neemt het Zedekia het meest kwalijk dat hij de verbonds-ees heeft verbroken die hij had gesloten met Nebukadnezar. Om die reden is het God Zelf, Die hem al deze dingen laat overkomen. Van de inval in Jeruzalem tot en met zijn dood in de gevangenis. Ezechiël 17:18 *Hij heeft de eed veracht door het verbond te verbreken, en zie, hij had zijn hand erop gegeven! Nu hij dit alles gedaan heeft, zal hij niet ontkomen.* In het tweede boek van Kronieken wordt met zoveel woorden gezegd dat koning Zedekia zijn loyaliteit aan de koning Nebukadnezar van Babel met een eed bezworen had 2 Kronieken 36:13 *Bovendien kwam hij in opstand tegen koning Nebukadnezar, die hem een eed had laten afleggen bij God. Hij was halsstarrig, en verstokte zijn hart, zodat hij zich niet bekeerde tot de HEERE, de God van Israël.*

Hij heeft de eed veracht door het verbond te verbreken, en zie, hij had zijn hand erop gegeven!

Uiteindelijk zondigen we tegen God als we ons woord niet houden.

Opnieuw zweert God een eed. Zijn besluit staat vast. Wij zien de politiek en kunnen er soms geen touw meer aan vastknopen wat de gevolgen van bepaalde beslissingen zullen zijn. Wij zoeken naar zaken die

beslissend zijn voor de toekomst van een mens of een land. Ezechiël 17 leert ons dat heel eenvoudige zaken zoals het 'ja woord' – het verdrag dat mensen sloten – van grote invloed is op hoe de zaken verder gaan. Omdat God regeert. Uiteindelijk gebeurt er wat God wil. Om die reden is het niet onbelangrijk om te zien wat voor God essentieel is bij al het menselijk gekonkel. Ezechiël 17:19 *Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Zo waar Ik leef, voorwaar, Ik zal Mijn eed die hij veracht heeft en Mijn verbond dat hij verbroken heeft, op zijn hoofd doen neerkomen!* Uiteindelijk gaat het over de relatie van de mens met Zijn God. Het is zoals David het zegt – na zijn zonde tegen Uria en Bathseba – *Tegen U, U alleen heb ik gezondigd.* Psalm 51:6 David bedoelt God. Dat is niet helemaal waar, want hij heeft ook gezondigd tegen Uria en Bathseba. Maar als het er op aankomt heeft hij vooral gezondigd tegenover de HEERE. Dat is ook het geval met Zedekia. Hij deed niet wat hij onder ede had beloofd aan koning Nebukadnezar. Misschien vond Zedekia dat ook niet zo'n probleem omdat die Nebukadnezar toch tot een ander volk behoorde en niet in God geloofde, althans niet in de God van Israël. God ziet dat anders. Zedekia heeft onder aanroeping van Gods Naam zijn belofte geven en hij breekt die eed. Hij zondigt tegenover God. Hij heeft *zijn trouwbreuk tegenover Mij gepleegd*, zegt de HEERE God. Ezechiël 17:20 *Ik zal Mijn net over hem uitspreiden, zodat hij in Mijn vangnet gevangen raakt. Ik zal hem naar Babel brengen en daar met hem een rechtszaak voeren over zijn trouwbreuk, die hij tegenover Mij gepleegd heeft.* De zonde van de koning heeft niet alleen gevolgen voor hemzelf, maar ook voor zijn dienaren, die hem en zijn volk beschermen, zijn soldaten. Ezechiël 17:21 *En allen die onder al zijn troepen gevluht zijn, zullen door het zwaard vallen en de overgeblevenen zullen naar alle windstreken verspreid worden. Dan zult u weten dat Ik, de HEERE, gesproken heb.*

Ik zal hem naar Babel brengen en daar met hem een rechtszaak voeren over zijn trouwbreuk.

God gaat ook Zelf een twijgje uit de kruin van de ceder plukken en planten.

De HEERE borduurt nog even voort op hetzelfde thema. Babel is een wereldleider en Egypte ook, maar ze zijn nog niets vergeleken bij de HEERE. Hij is ook van plan uit de kruin van een hoge ceder een twijgje te nemen. Met het woord *twijgje* verradt de HEERE dat het om de Messias Jezus gaat. Want Hij wordt vaker in de Bijbel aangeduid als *het twijgje* of *de spruit* die God laat groeien uit de omgehakte stam van het huis van David. Jesaja 11:1 *Want er zal een Twijgje opgroeien uit de afgehouden stonk van Isai, en een Loot uit zijn wortels zal vrucht voortbrengen.* Jesaja kent het woord *twijgje*, maar ook het woord

spruit dat voor hetzelfde staat. Maar Jeremia is bekender geworden met de metafoor van *de spruit*. Bij spruit denken we sneller aan een jong mens. Jeremia 23:5 *Jeremia Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik voor David een rechtvaardige SPRUIT zal doen opstaan. Hij zal als Koning regeren en verstandig handelen, Hij zal recht en gerechtigheid doen op de aarde.* Wanneer de HEERE kiest voor een takje uit de kruin van een hoge ceder is direct duidelijk dat het opnieuw gaat om iemand van koninklijke bloede. Ezechiël 17:22 *Zo zegt de Heere HEERE: Ík zal Zelf een deel van de kruin van de hoge ceder nemen en in de grond zetten. Van de top met zijn jonge loten zal Ik een breekbaar twijgje afplukken en Ik zal dat Zelf op een hoge en verheven berg planten.* Met *de hoge berg* doelt de HEERE op Sion oftewel Jeruzalem. Jeruzalem is lang niet zo hoog als andere hoge bergen, maar in religieus opzicht kunnen die andere bergen niet tippen aan Jeruzalem. Hij wordt door de HEERE tot *de hoogste van de bergen* gerekend, omdat God daar woont. Jeruzalem is het regeringscentrum van de Allerhoogste God.

en Ik zal dat Zelf op een hoge en verheven berg planten.

Jeruzalem is de hoogste berg omdat God er woont.

Jesaja 2:1,2	Het woord dat Jesaja, de zoon van Amoz, gezien heeft over Juda en Jeruzalem.
Vgl. Micha 4:1 ev	Het zal in het laatste der dagen geschieden dat de berg van het huis van de HEERE vast zal staan als de hoogste van de bergen, en dat hij verheven zal worden boven de heuvels, en dat alle heidenvolken ernaartoe zullen stromen
Jesaja 11:9	Men zal nergens kwaad doen of verderf aanrichten op heel Mijn heilige berg, want de aarde zal vol zijn van de kennis van de HEERE, zoals het water de bodem van de zee bedekt.
Ezechiël 20:40	want op Mijn heilige berg, op de hoge berg van Israël, spreekt de Heere HEERE, daar zal heel het huis van Israël Mij in het land dienen, in zijn geheel. Daar zal Ik in hen behagen scheppen en daar zal Ik uw hefoffers vragen, met het allerbeste van al uw geheiligde gaven.
Ezechiël 40:2	In visioenen van God bracht Hij mij naar het land van Israël. Hij zette mij op een zeer hoge berg, met daarop aan de zuidzijde iets als het bouwsel van een stad.
Daniël 2:31-35	U, o koning, keek toe, en zie: een groot beeld. Dit beeld was hoog, de glans ervan uitzonderlijk. Het stond voor u. De aanblik ervan was schrikwekkend. Het hoofd van dit beeld was van goed goud, zijn borst en zijn armen waren van zilver, zijn buik en zijn dijnen van brons, zijn benen van ijzer, zijn voeten

gedeeltelijk van ijzer, gedeeltelijk van leem. Hier keek u naar, totdat er, niet door mensenhanden, een steen werd afgehouwen. Die trof dat beeld aan zijn voeten van ijzer en leem, en verbrijzelde die. Toen werden het ijzer, het leem, het brons, het zilver en het goud tegelijk verbrijzeld. Ze werden als kaf op een zomerdorsvloer. De wind voerde ze weg, zodat er geen spoor van teruggevonden werd. Maar de steen die het beeld getroffen had, werd tot een grote berg en vulde de hele aarde.

Zacharia 14:10

Heel het land zal als de Vlake worden, van Geba tot Rimmon, ten zuiden van Jeruzalem. Maar Jeruzalem zal verheven worden en op zijn plaats bewoond blijven, van de poort van Benjamin af tot de plaats van de vroegere poort toe, tot aan de Hoekpoort, en van de Hananeëltoren af tot aan de perskuipen van de koning.

In de boom zullen vogels van diverse pluimage hun nesten bouwen.

De HEERE blijft nog even bij het beeld van de koning als een grote boom. Die boom wordt geplant op de berg van Israël. Hij zal klein beginnen zoals een scheut of een spruit betaamt, maar hij zal zich ontwikkelen en takken krijgen en hoog opschieten en een breed bladerdak ontwikkelen. Daaronder zullen allerlei soorten vogels wonen. In de schaduw van de takken zullen ze nestelen. Hier is sprake van de boom waar *de volken* hun toevlucht vinden. Mensen uit allerlei volken en talen en natiën zullen de Heere Jezus als koning aannemen en schuilen binnen Zijn invloedssfeer. Ezechiël 17:23 *Op de hoge berg van Israël zal Ik het planten. Het zal takken dragen, vruchten vormen en een machtige ceder worden, zodat daaronder allerlei soorten vogels zullen wonen: in de schaduw van zijn takken zullen ze wonen.* De metafoor van de boom is geliefd, hoewel het wel een zekere variatie kent. Hier spreekt de HEERE over de ceder, de hoge boom waar iedereen letterlijk en figuurlijk tegen opkijkt, symbool van koninklijke macht en heerlijkheid. De Heere Jezus legt bij de metafoor die hij gebruikt de nadruk op het kleine begin van die boom. Hij vergelijkt het begin met een mosterdzaadje dat voor het oog nauwelijks waarneembaar is, maar eenmaal in de grond geworpen ontwikkelt zich een boom waar allerlei vogels nestelen. Mattheus 13:31,32 *Een andere gelijkenis hield Hij hun voor. Hij zei: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een mosterdzaad, dat iemand nam en in zijn akker zaaide. Dat is wel het kleinste van al de zaden, maar als het opgegroeid is, is het het grootste van de tuingewassen en het wordt een boom, zodat de vogels in de lucht een nest komen maken in zijn takken.*

Het wordt een boom, zodat de vogels in de lucht een nest komen maken in zijn takken.

Het is Gods werkwijze om dat wat veracht is eer te verlenen en dat wat klein is groot te maken.

Dat kleine dat groot wordt, het verachte wat een eervolle plek ontvangt, dat wordt ook door de HEERE via Ezechiël alsnog benadrukt. In de metafoor zelf en ook in de geschiedenis van die tijd zien we dit niet direct terug want Zedekia is nou niet een koning van wie dit gezegd zou kunnen worden. Hoeveel te meer is het van toepassing op de Heere Jezus Christus Die vernederd werd tot de dood, ja tot de dood aan het kruis. Filippenzen 2 Het is ook een karaktertrek die we tegenkomen in de lofzang van Maria. Lucas 1:46-55 *En Maria zei: Mijn ziel maakt de Heere groot, en mijn geest verheugt zich in God, mijn Zaligmaker, omdat Hij heeft omgezien naar de nederige staat van Zijn dienares. Want zie, van nu aan zullen alle geslachten mij zalig spreken, want Hij Die machtig is, heeft grote dingen aan mij gedaan en heilig is Zijn Naam. En Zijn barmhartigheid is van geslacht tot geslacht over hen die Hem vrezen. Hij heeft een krachtig werk gedaan door Zijn arm. Hij heeft hen die hoogmoedig zijn in de gedachten van hun hart, uiteengedreven. Hij heeft machtigen van de troon gestoten en nederigen heeft Hij verhoogd. Hongerigen heeft Hij met goede gaven verzadigd en rijken heeft Hij met lege handen weggezonden. Hij heeft het opgenomen voor Israël, Zijn knecht, door aan Zijn barmhartigheid te denken, zoals Hij gesproken heeft tot onze vaders, tot Abraham en zijn nageslacht, tot in eeuwigheid.* Wie had gedacht, dat die man die aan armen en voeten gebonden bij Pilatus stond de latere koning van de wereld zou worden. Niemand die daar aan dacht. Filippenzen 2:8,9 *En in gedaante als een mens bevonden, heeft Hij Zichzelf vernederd en is gehoorzaam geworden, tot de dood, ja, tot de kruisdood. Daarom heeft God Hem ook bovenmate verhoogd en heeft Hem een Naam geschonken boven alle naam.* Het is wel Gods werkwijze om dat wat veracht is eer te verlenen en dat wat klein is groot te maken dankzij Zijn Zoon, onze Heere Jezus Christus. Ezechiël 17:24 *Dan zullen alle bomen van het veld weten dat Ík, de HEERE, de boom die hoog van stam is, vernederd heb. De boom die laag van stam is, heb Ik verheven, de jonge boom doen verdorren en de verdorde boom heb Ik doen uitlopen. Ík, de HEERE, heb gesproken en zal het doen.*

De verdorde boom heb Ik doen uitlopen. Ík, de HEERE, heb gesproken en zal het doen.

